

Fylkesmannen i Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon og e-post:
Bård Håvard Viken, 75 54 78 51
bvi@fmno.no

Vår dato
23.09.2005
Deres dato
15.07.2005

Vår referanse
2005/9316
Deres referanse
200501215-/BHJ

Vår arkivkode
530

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 200501215	Doknr.: 40
Mottatt: 26 SEPT 2005 ASR / ASRL	
Saksbeh.: IEK	Ark.: 482
Kopi:	A.S.Kr.:

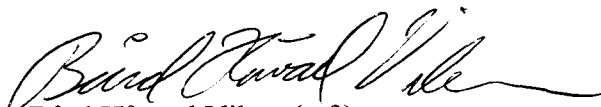
Høring - Forskrift om bærekraftig skogbruk

Vi viser til høringsdokumenter fra Landbruks- og matdepartementet av 06.07.2005 og 15.07.2005.

Saken ble behandlet i fylkeslandbruksstyret i Nordland som sak 41/05.

Fylkesmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Med hilsen

Bård Håvard Viken (e.f.)
fylkesskogmester

FYLKESMANNEN I NORDLAND

Landbruksavdelinga

8002 BODØ - TELEFON 75 53 15 00

Utvalg/styre: Fylkeslandbruksstyret

Møtedag: 15.09.05

Møteforum: Åpent

Dokument: Offentlig

Sak nr.: 41/05

Vår ref.:

Gnr./bnr.:

HØRING - FORSKRIFT OM BÆREKRAFTIG SKOGBRUK

Vedlegg: Høringsutkast, høringsbrev og forslag til forskrift
Sak 05/04 i Fylkeslandbruksstyret – Høring av forslag om ny lov om skogbruk

Utkast til ny forskrift om bærekraftig skogbruk er sendt på høring. Forskriften inneholder bestemmelser både om miljøhensyn og om tilfredsstillende foryngelse. Utkastet inneholder også bestemmelser om tiltak mot skade på skogen. Høringsfristen er 4. oktober 2005.

I forbindelse med høring av forslag til ny skogbrukslov som ble sendt på høring 04.12.03, ble også høringsinstansene bedt om å komme med forslag til ny forskrift om miljøhensyn og foryngelse. Saken ble behandlet som sak 05/04 i Fylkeslandbruksstyret i Nordland, der det ble gitt noen innspill til arbeid med ny forskrift, jf vedlegg.

Bakgrunn

I St.meld. nr. 17 (1998-99) Verdiskaping og miljø - muligheter i skogsektoren, foreslo regjeringen at det skulle utarbeides en ny lov om skogbruk til erstatning for gjeldende skogbrukslov. Arbeidet skulle ha som mål at den nye loven skulle inneholde klare bestemmelser om et bærekraftig skogbruk og om langsiktig ressursforvaltning. Det var ønske om at skogeieren sitt ansvar for å forvalte egne skogressurser og å ta miljøhensyn skulle stå sentralt i en ny lov. Under behandlingen av Skogmeldinga understreket Næringskomiteen at loven burde være en næringslov som bygger på prinsippet om frihet under ansvar, og at loven burde gi klare rammer for de miljøhensyn skogbruket må ta, og som er en viktig del av skogeieren sitt forvalteransvar. I samsvar med denne meldingen og Stortinget sin behandling av den 1a Regjeringen høsten 2004 frem forslag om ny skogbrukslov, Ot. prp. nr. 28 (2004-2005). Ny skogbruksloven er nå vedtatt, og vil tre i kraft fra 01.01.2006.

I forskriften er det samlet regler om miljøhensyn, om foryngelse og reglene om tiltak mot skade på skog.

Fylkesmannens generelle merknader:

Fylkesmannen i Nordland sine merknader og innstilling er samordnet mellom landbruksavdelingen og miljøvernabdelingen. Fylkesmannen i Nordland er enig i det meste i forslag til ny forskrift om bærekraftig skogbruk. En del bestemmelser i forskriftforslaget passer imidlertid ikke inn i et kystskogbruk der gran og utenlandske treslag er avgjørende for å kunne drive et næringsmessig skogbruk med tilfredsstillende verdiskaping på skogarealene. Fylkesmannen bemerker at ny skogbrukslov har til formål å fremme ei bærekraftig forvaltning

av skogressursene med sikte på både verdiskaping og sikring av det biologiske mangfoldet mv.

I de fleste kystområdene er det enkelt å få naturlig foryngelse av bjørk og lauv etter hogst av gran, men å kunne drive et skogbruk basert på bartreslag der det før har vært barte krever oftest aktiv forynging ved planting. Hvis hensikten med forskriften er mål om bærekraftig skogbruk og innskjerpet foryngelsesplikt, mener Fylkesmannen at forskriftsforslaget må justeres i en del bestemmelser. Forskriftutkastet ligger på en del punkter over nivået til Levende skog-standardene når det gjelder miljøhensyn. Det vises til at det ved Stortingets behandling av ny skogbrukslov var en forutsetning for innføring av forskrift at nivået skulle være likt. På den annen side har også Stortinget ved bl.a. behandlingen av *St.meld. nr 8 (1999-2000)- Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, påpekt det nasjonale ansvaret for ivaretagelse av truede og hensynskrevende naturtyper. Flere typer skog, myr og sumpskog tilhører disse kategorier. Også Stortingets behandling av *St.meld. nr. 42 (2000-2001)-Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning*, gir forpliktende føringer blant annet for skogbruket. Det er således mange ulike hensyn som skal vektlegges i en slik forskrift.

Miljøhensyn

Landbruks- og matdepartementet har lagt Stortinget sine merknader til grunn og har derfor også lagt til grunn den miljøsatsinga som er et resultat av Levende Skog-prosjektet og sertifiseringen som bygger på dette. Ved utforming av miljøbestemmelsene i forskriftutkastet har departementet arbeidet sammen med Miljøverndepartementet. I utkast til forskrift er det blant annet bestemmelser om krav til miljødokumentasjon og miljøregistreringer, og bestemmelser knyttet til hogst, skogreising, skifte av treslag og bruk av utenlandske treslag. Slik utkastet nå foreligger er det departementet sin vurdering at forskriften kan fungere som et sikringsnett uten å medføre mer byråkrati og svekke skogeiernes motivasjon for å drive arbeidet videre med frivillige miljøhensyn.

Fylkesmannens merknader:

Fylkesmannen i Nordland mener det er riktig å legge opp til krav til miljøhensyn som er på samme nivå som de miljøhensyn standarder for et bærekraftig norsk skogbruk representerer. Fylkesmannen i Nordland mener også det er en fordel at det foreligger miljøregistreringer før hogst. Det vil etter hvert bli gjennomført miljøregistreringer i flere og flere kommuner, men i Nordland er det bare i noen få kommuner gjennomført miljøregistreringer så langt. I en del kommuner vil skogbruksplanlegging med miljøregistreringer bare bli gjennomført i de viktigste skogområdene av kommunen, slik at i de øvrige skogområdene vil det ikke bli foretatt hverken skogbruksplanlegging eller miljøregistreringer. Derfor mener Fylkesmannen i Nordland at andre ledd i § 2-2 bør omformuleres slik at hovedregelen blir at hogst skal skje med hensyn til gjennomførte miljøregistreringer, og i de områder det ikke er foretatt miljøregistreringer skal Levende Skog sine standarder legges til grunn. Begrepet miljøregistreringer bør defineres direkte i forskriften.

I forskriftsforslaget § 2-3 bør første ledd omformuleres slik at det heter "...livsmiljø og tilhørende areal...", slik at det kommer klart frem at disse miljøene skal tas vare på.

Fylkesmannen i Nordland ber også om ny vurdering av forbud mot nygrøfting av myr og sumpskog med tanke på skogproduksjon. I en del områder er det stort potensial for grøfting med tanke på skogproduksjon. Levende skog sine standarder sier følgende om grøfting av myr og sumpskog:

"Nygrøfting av myr og sumpskog skal normalt ikke skje. Unntaksvis kan nygrøfting foregå når det etter en nærmere registrering er dokumentert at tiltaket ikke berører myrer og

sumpskog som er rike, sjeldne, har stor betydning for biologisk mangfold, stor landskapsmessig verdi eller betydning for friluftslivet. Grøfterensk og suppleringsgrøfting kan skje så sant det ikke er behov for restaurering av nøkkelbiotoper på denne marktypen på eiendommen.”

Fylkesmannen i Nordland ber om at Levende Skog sine standarder som omhandler dette bør legges til grunn i ny forskrift. Nordenfjells er det på grunn av temperaturforhold og nedbørsmengder meget store arealer myr og fuktig skogsmark . Det vil være behov for grøfting etter hogst i en del områder der skogsmarka er fuktig. Fylkesmannen mener det er fornuftig at grøfting av myr kan skje etter godkjenning av kommunen. Fylkesmannen mener bestemmelse om nygrøfting av sumpskog først bør avgjøres etter at konsekvensene både for skogbruket og biologisk mangfold er bedre vurdert. Fylkesmannen mener at begrepet sumpskog må defineres i forskriften.

Fylkesmannen i Nordland mener det er en tilfredsstillende bestemmelse at kommunen skal avgjøre skogreisning eller skifte av treslag på arealer over 100 dekar. Bruk av utenlandske treslag skjer i våre kyststrøk i Nordland, og vil fortsatt være viktig for å kunne drive et skogbruk med tilfredsstillende verdiskaping på arealene. Fylkesmannen mener det er greit at kommunen skal godkjenne bruk av utenlandske treslag på arealer det før ikke var slike treslag. Det er høstet mye erfaring ved bruk av utenlandske treslag, samt at det er foretatt mye forskning rundt dette som skogbruket allerede tar hensyn til ved tiltak i skog. Fylkesmannen i Nordland viser ellers til vårt innspill om bruk av utenlandske treslag av 09.04.2001 i forbindelse med arbeidet med ny skogbrukslov.

Tilfredsstillende foryngelse etter hogst

Av den nye loven går det frem at skogeieren skal sørge for tilfredsstillende foryngelse etter hogst, og at skogeieren skal se til at det er sammenheng mellom hogstform og metode for foryngelsen. Loven stiller også krav om at skogeieren skal sette i gang nødvendige tiltak for foryngelse etter hogst.

Det er mange forhold som må legges til grunn ved vurdering av om foryngelsen er tilfredsstillende; skogen sin produksjonsevne, avstand til veg, klima mv. , og det foreligger et grundig og omfattende materiale om dette fra forskningen. I utkastet til bestemmelser om tilfredsstillende foryngelse har departementet lagt vekt på å vise både de tilrådde plantetalla for de ulike bonitetsklassene og den absolutt nedre grense som kan utløse tiltak overfor skogeieren.

Fylkesmannens merknader:

Fylkesmannen i Nordland mener det er riktig at foryngelseskravet innskjerpes, i forhold til eksisterende bestemmelser. Store arealer er registrert med ikke tilfredsstillende foryngelse, og det er derfor viktig med klare og enkle bestemmelser om dette som kommunene kan følge opp i praksis.

Fylkesmannen i Nordland mener bestemmelsene som omhandler foryngelse ikke vil tilfredsstillende formålet med forskriften om et bærekraftig skogbruk. Fylkesmannen mener forslag til bestemmelser som Landbruksdepartementet sendte ut i forbindelse med høring av ny skogbrukslov av 04.12.03 var langt mer akseptable enn de bestemmelser som følger i foreliggende høringsutkast. Krav til minste lovlig plantetall pr dekar bør være høyere for eksempel G 17 enn G 14.

De minstetall som ble foreslått i høringsutkast av 04.12.03 i forbindelse med ny skogbrukslov, var følgende:

Gran

Bonitet	G23	G20	G17	G14	G11	G8
Pl./daa	150	150	125	100	80	50

Furu og lauv

Bonitet	F23	F20	F17	F14	F11	F8
Pl./daa	180	180	150	125	100	50

Disse tall mener Fylkesmannen i Nordland er akseptable, og gjenspeiler i større grad forskningsresultater om tilfredsstillende foryngelse. Det er viktig at det kommer klart frem at minstetalla gjelder etablert foryngelse. Ut fra forskningsresultatene vil det etter planting mange steder nordafjells være en avgang av planter på ca 15-20 %. Samtidig er forholdene for naturlig foryngelse dårlig mange steder nordafjells. Når det gjelder tilrådd plantetall pr dekar mener Fylkesmannen oppsatte plantetall har stort sprang og er vanskelig å forstå. Hvis slike tall skal stå i forskriften må dette forklares nærmere direkte i forskriften. Både for skogeierne og skogbruksstyresmaktene vil det være best at det i forskriften vises til at det kan være store regionale forskjeller når det gjelder planteavgang og forhold for naturlig foryngelse, som gjør at det kan være behov for regionale retningslinjer. Som et utgangspunkt kan det være best at det står konkret ett tall pr bonitetsklasse, og at det tilrås avvik fra dette ved spesielle forhold. Eksempelvis kan det stå at ved planting under mindre gunstige driftsforhold reduseres anbefalt plantetall med 30 planter pr dekar.

Fylkesmannen i Nordland mener det ikke er riktig at kommunen bare kan gi pålegg om foryngelse med "treslag som naturlig hører hjemme i området". Uansett er etter Fylkesmannens vurdering formuleringen "treslag som naturlig hører hjemme i området" for upresis. Fylkesmannen mener det er riktig slik Landbruksdepartementet foreslo i høringsutkast vedr. ny skogbrukslov av 04.12.03, s. 30 vedr. bruk av treslag etter hogst:

"Ved vurdering av plantetal kan ein berre akseptere som «teljande treslag» dei treslag som er tilpassa veksestaden og som kan gi ein tilfredsstillande produksjon av virke, både volum- og kvalitetsmessig. Departementet meiner det ikkje er rimeleg å påleggje skogeigar å etablere forynging med anna treslag enn det som stod i bestandet før hogst. Ved naturleg forynging skal ein ikkje rekne t. d. større mengder vanleg bjørk som framtidstreslag der det tidlegare stod gran eller furu, utan etter eit bevisst val frå skogeigar og med godkjenning frå kommunen. Produksjon av ved på høge bonitetar kan i den-ne samanheng ikkje reknast som ein bevisst strategi. På mark der produksjon av ved ikkje vil gi skogproduksjon som er vesentleg dårlegare enn den som stod der frå før, kan produksjon av ved bli godtatt. Ut over dette må ein ta omsyn til sjeldne treslag og Levande Skog sine krav om minst 10% lauvtreinnblanding på eigedomsnivå. Departementet meiner felt med t. d. gran i skogreisingsstrøka skal behandlast som tilsvarande skog i skogstrøka. Avvik frå føresetnadene skal baserast på godkjenning frå kommunen."

Fylkesmannen i Nordland ber om at forskriftforslaget endres på dette området. Hvis forskriften blir vedtatt som foreslått mener Fylkesmannen hensikten med forskriften i stor grad blir svekket når det gjelder formålet med innskjerping av foryngelsesplikten.

Kommunene vil også ha svært liten mulighet for å gripe inn og pålegge skogeier tiltak hvis nåværende forslag blir vedtatt. Det er sjelden gode frøår nordenfjells, og dermed er forholdene for naturlig foryngelse av bartre vanskelige. Derfor er det svært viktig at forskriften er klar på dette punkt, slik at det er mulig å følge opp dette i praksis gjennom kontroll. For at hensynet til biologisk mangfold skal bli tilfredsstillende ivaretatt er det viktig at kommunen vurderer slike forhold i de tilfeller det er aktuelt å pålegge skogeiere bruk av utenlandske treslag i foryngelsen.

Fylkesmannen i Nordland ber også om at det blir vurdert om kontrollrutinene skal være landsdekkende, i stedet for at fylkesmennene skal fastsette slike rutiner (jf § 5-1). Slike rutiner må, uansett hvem som fastsetter de, være klare og enkle slik at de er greie å følge opp av skogfaglig personell i kommunene.

Tiltak mot skader på skog

Bestemmelsene i dette kapitlet er i hovedsak i samsvar med gjeldende regler, men departementet har lagt opp til at de mest omfattende tiltakene bare skal skje i områder der det blir rapportert om fare for insektsverming. De viktigste tiltakene for å forhindre insektsverming er å fjerne dødt trevirke og skadd skog. Samtidig er det bra med slikt virke i forhold til biologisk mangfold, og dermed legger departementet opp til mer nyanserte bestemmelser enn det som går frem av gjeldende forskrift.

Fylkesmannens merknader:

Fylkesmannen i Nordland mener forslag til bestemmelser er fornuftige, og har ingen merknader til disse.

FYLKESMANNENS INNSTILLING:

**Det vises til høringsbrev fra Landbruks- og matdepartementet av 06.07.05.
Fylkeslandbruksstyret i Nordland slutter seg til Fylkesmannens merknader.
Fylkeslandbruksstyret har ingen ytterligere merknader til høring av ny forskrift om bærekraftig skogbruk.**

Bodø 08.09.05

For Fylkesmannen i Nordland

Hanne Østerdal
landbruksdirektør

Gunnar Nygaard
fung. fylkesskogsjef

Saksbehandler: fylkesskogmester Bård Håvard Viken